

Veiligheidsplan Sebastiaanschool

2024-2025

Laatst bijgesteld: november 2024

Veiligheidsplan Sebastiaanschool

2024-2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Schoolprofiel.....	4
Missie en Visie van de Sebastiaan	4
Aanleiding.....	6
Visie op SEO beleid binnen de Sebastiaan	7
Doelen schooljaar 2024-2025.....	8
Uitgangspunten	8
Implementatie en communicatie	9
Kanjertaining	9
De petten	9
Smileyposter	9
Afsprakenposter	10
Motor en Benzine: alles wat aandacht krijgt, groeit	10
Het pedagogisch handelen van de leerkrachten	11
Ongewenst gedrag.....	11
Consequenties ongewenst gedrag.	12
Leerkrachten en ongewenst gedrag.	13
Het veiligheidsplan	14
Communicatie met ouders	15
Monitoring en verantwoording	15
Certificering	15
Begroting	15
Evaluatie	15
Literatuur	17
Bijlagen	18
Bijlage I: Gedrag en Meldcode.....	18
Bijlage II: Incidentenformulier	21
Bijlage III: Kanjertaal leerkracht.....	22
Bijlage IV: Kanjertaal voor ouders.....	27

Inleiding

Voor u ligt het beleidsstuk sociaal-emotionele ontwikkeling. We hopen dat het zicht geeft op wat we in dit kader doen op school en waar we voor staan.

Kanjertraining is meer dan een lesmethode. Het is een methodische aanpak van de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind en het pedagogisch handelen van de leerkracht.

Onze school wil een leerwerkgemeenschap zijn waarin kinderen leren samenwerken en zich positief kunnen ontwikkelen.

Dit proberen we te bewerkstelligen door:

- De leerlingen te leren zichzelf te presenteren, zich voor te stellen;
- Zelfstandigheid van de leerling bevorderen;
- Het bevorderen van de zelfredzaamheid;
- Het komen tot samenwerking;
- Vriendschappen leren onderhouden en behouden;
- Het leren omgaan met emoties, die van jezelf en een ander;
- Het leren kiezen en daarvoor verantwoording dragen;
- Het aanleren van een kritische houding, kritiek kunnen geven en ontvangen;
- Ja en nee kunnen zeggen opkomen voor jezelf;
- Je mening vertellen (maar niet altijd);
- Het bijbrengen van verwondering en verantwoordelijkheid voor mens, natuur en milieu;
- Het aanleren van respect voor het anders zijn;
- Leren vragen stellen/belangstelling tonen, proberen een ander te begrijpen;
- Leren antwoord te geven/vertellen, laat je begrijpen door een ander;
- Leren vertrouwen te hebben in de toekomst, in elkaar en geloven in eigen kunnen;
- Leren stoppen met treiteren;
- Leren uit slachtofferrollen te stappen en het heft in eigen hand te nemen.

Als hulpmiddel gebruiken we hierbij de kanjertraining waarin we ons als team hebben geschoold.

Schoolprofiel

De Sebastiaanschool is een Katholieke basisschool in Apeldoorn met ongeveer 170 leerlingen. De school is een onderdeel van de Veluwe Onderwijsgroep (VOG). De VOG is een onderwijsorganisatie voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs in Apeldoorn en omgeving.

Op de Sebastiaan hebben wij een werkgroep SEO. Werken in een ontwikkelteam aan beleid is een werkwijze waarbij op cyclische wijze in een klein team gewerkt wordt aan doelen uit het schoolplan. De werkgroep SEO werkt samen in een professionele leergemeenschap. In het schooljaar 2024-2025 is een kanjercoördinator aangesteld; Natalie Nijst (leerkracht groep 1/2A).

Missie en Visie van de Sebastiaan

Wij hebben een drietal kernwaarden van waaruit wij handelen: *Inspiratie – Vertrouwen – Respectvol*
Wij hebben de ambitie om het beste uit iedere leerling te halen. Dat doen wij door onze verantwoordelijkheid te nemen in het bieden van inspirerend en eigentijds onderwijs. Daarbij gaan we respectvol om met elkaar en met onze omgeving. Dit is de basis van waaruit wij werken.

Wij hebben twee belangrijke voorwaarden voor goed onderwijs: *Veiligheid – structuur*

- Kinderen moeten zich veilig en thuis voelen op school. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om te komen tot ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich gehoord, gezien en veilig voelen op onze school.
- Wij hechten waarde aan structuur op school. Structuur biedt kinderen duidelijkheid en veiligheid. Binnen die structuur is er voor kinderen ruimte om zich op hun eigen tempo te ontwikkelen.

Ieder kind is uniek en mag er zijn. Wij houden rekening met de verschillen tussen kinderen en met de verschillende culturen waarin onze kinderen opgroeien. Wij proberen alle kinderen te laten groeien, ongeacht achtergrond of andere kenmerken.

Het speerpunt van ons onderwijs is gericht op de basisvaardigheden van rekenen, spelling en lezen. Aan deze vakken besteden wij in de praktijk de meeste onderwijstijd.

Tijdens de dagelijkse activiteiten leren we kinderen oog te hebben voor elkaar. Door het samenwerken en samen spelen, leren zij dat zij zelf invloed hebben op situaties.

Wij staan vanuit de driehoek ouders – kind – school om ieder kind heen en vanuit die visie hebben wij regelmatig contact met u als ouders/verzorgers.

Wij vinden het belangrijk om op een respectvolle en constructieve manier te communiceren zodat iedereen zich gehoord voelt en dit bijdraagt aan een positieve werk- en leeromgeving.

Op de Sebastiaan werkt een gedreven, ambitieus en enthousiast team. Dit team draagt iedere dag bij aan de ontwikkeling van de talenten van uw kind(eren). Wij voelen ons er verantwoordelijk voor dat de kinderen voorbereid zijn op de maatschappij om vol vertrouwen de toekomst in te stappen.

Voor ons onderwijs geldt dat:

- wij de dag zo inrichten dat er een rustig en ordelijk schoolklimaat ontstaat;
- onze schooldag een duidelijke structuur heeft, met heldere afspraken voor iedereen;
- leerkrachten zorgen voor voorspelbaar gedrag voor kinderen;
- wij, naast onze eigen katholieke identiteit, de kinderen kennis laten maken met verschillende religies en culturen;
- de ontwikkeling van kinderen nauwgezet volgen middels een leerlingvolgsysteem;
- samen spelen, samen werken, samen leren, samen vieren, samen groeien en bloeien;
- wij afwisselend en uitdagend onderwijs aanbieden met aantrekkelijk materiaal;
- wij onze leerlingen stimuleren en sturen naar zelfstandigheid;
- wij bewust en planmatig sturen op sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. door de kanjertraining);
- wij veel waarde hechten aan betekenisvol onderwijs dat aansluit bij de belevingswereld van onze leerlingen zodat zij betrokken zijn en blijven bij de lessen;
- wij aansluiten op en rekening houden met de eigen onderwijsbehoefte van onze leerlingen.

Aanleiding

Het is wettelijk verplicht om een beleidsplan SEO te hebben. Van scholen wordt verwacht dat zij een beleid voeren dat gericht is op de veiligheid van leerlingen, de veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks monitoren en dat er een coördinator is die het beleid voor tegengaan van pesten coördineert en optreedt als aanspreekpunt. Deze wettelijke eisen gelden voor het basisonderwijs, voortgezet en speciaal onderwijs

Maatregelen scholen

Voor het bo, so, vo en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) geldt ook nog het volgende:

- Veiligheidsplan (zie bladzijde 15)
Scholen moeten een veiligheidsplan hebben. Hieronder valt soms ook een pestprotocol. In een veiligheidsplan staat bijvoorbeeld het verbod op wapens en drugs op school. Ook staat erin hoe scholen dit controleren. In een pestprotocol staat wat de school onder pesten verstaat. En hoe de school pesten probeert te voorkomen. In het veiligheidsplan staat ook hoe een school omgaat met een incident en of zij bijvoorbeeld hulp vraagt aan de politie of bureau Jeugdzorg. En wanneer een school aangifte zal doen.
- Verklaring Omtrent het Gedrag voor onderwijspersoneel
Scholen vragen aan nieuw onderwijspersoneel een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Hieruit blijkt of er hindernissen zijn om in de nieuwe functie aan de slag te gaan. De VOG blijft 6 maanden geldig. Tijdelijke werknemers kunnen de VOG vaker gebruiken

Toezicht op veiligheidsbeleid bij scholen

De Inspectie van het Onderwijs controleert of scholen maatregelen nemen voor een veilige omgeving. Het gaat dan om een veilige omgeving voor leerlingen en studenten en het personeel. De inspectie let er vooral op of scholen de sociale veiligheid van hun leerlingen monitoren. Ook controleert de inspectie of er op scholen een vast aanspreekpunt voor pesten is.

Toezicht op monitoring sociale veiligheid

Scholen moeten ieder jaar meten of de leerlingen zich veilig voelen op school. De Inspectie van het Onderwijs controleert dit. Scholen kiezen zelf hoe zij meten, als zij maar aan de wettelijke eisen voldoen. Als het nodig is, moet de school het veiligheidsbeleid aanpassen. Het schoolbestuur is hiervoor verantwoordelijk.

Veiligheid onderwijspersoneel

Duidelijke regels helpen bij een veilige werk- en leeromgeving van scholen. Ook onderwijsmedewerkers hebben recht op een veilige en werkplek zonder agressie. Een goed aangiftebeleid kan zorgen dat medewerkers en leerlingen zich veilig voelen. Hierin staat duidelijk waar de grenzen liggen en wat er gebeurt als iemand deze overschrijdt (Ministerie van Algemene Zaken, 2023).¹

¹ Ministerie van Algemene Zaken. (2023, September 25). *Veiligheid op school*. Veilig Leren En Werken in Het Onderwijs | Rijksoverheid.nl. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/veiligheid-op-school>

Visie op SEO beleid binnen de Sebastiaan

Het schoolklimaat

Wij vinden het belangrijk, dat de school een veilige en verzorgde omgeving is voor de leerlingen en de medewerkers. Een omgeving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt en waar het plezierig samenwerken is. Onze school is een school die open staat voor ouders. Wij proberen ouders optimaal te informeren en te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken.

Veiligheid

Een sociaal-veilige omgeving is een belangrijke voorwaarde voor een kind om zich te ontwikkelen en te kunnen leren. Wij besteden daar op verschillende manieren veel aandacht aan:

- Alle leerlingen van groep 1 tot en met 8 krijgen les vanuit de kanjertraining. Met deze bewezen succesvolle methode versterken kinderen hun sociale vaardigheden en leren zij conflicten op te lossen, verantwoordelijkheid te nemen en respect te hebben voor anderen en andere meningen.
- Dagelijks observeren wij in de groepen het welbevinden van de leerlingen individueel en de groep als geheel. Hierdoor kunnen wij snel actie ondernemen als er sprake is van pestgedrag of ander gedrag dat een bedreiging vormt voor de sociale veiligheid.
- Via een erkend leerlingvolgsysteem (KanVAS- Kanjer) volgen wij twee keer per jaar, in november en april, het welbevinden van onze leerlingen.
- Eén keer per jaar doen we een onderzoek van de PO-Raad naar de tevredenheid en het gevoel van sociale veiligheid onder leerlingen van groep 6, 7 en 8. De uitkomst hiervan wordt gepubliceerd op scholenopdekaart.nl
- De groepsleerkracht is het eerste aanspreekpunt bij een onveilig gevoel van kinderen, pesten of vermoedens daarvan. Daarnaast kunnen ouders eventueel contact opnemen met de pestcoördinator, locatiedirecteur of intern begeleider (IB-er). De IB-er ondersteunt ook het onderwijzend team bij complexere vraagstukken rondom sociale veiligheid.
- Het welbevinden van onze leerlingen is altijd een van de onderwerpen die wij bespreken met ouders tijdens oudergesprekken. Iedere ouder wordt minimaal drie keer per jaar uitgenodigd voor een gesprek.
- Via het Leerplatform 'Gedrag' van de Veluwe Onderwijsgroep, waar onze school deel van uitmaakt, wisselen wij kennis op het terrein van sociale vaardigheid en SEO uit met andere scholen.

Doelen schooljaar 2024-2025

- Er wordt aandacht gehouden voor interventies gericht op het welbevinden van de kinderen. Dit wordt ook 3x per jaar meegenomen tijdens de groepsbesprekingen.
- De leerkrachten zorgen ervoor dat de leerlingen zich veilig voelen op school, dit doen ze o.a. door: het invullen van de kanjerlijsten, inzet van schoolmaatschappelijk werk/brugfunctionaris, het inzetten van de kanjertraining en het bevorderen van een positief klassenklimaat.
- Er wordt voor gezorgd dat leerlingen, leerkrachten, directie, kanjer-/anti-pestcoördinator en ouders weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt. Dit doen we middels het veiligheidsplan.
- Er wordt een kanjer-coördinator opgeleid, die de doorgaande lijn waarborgt. Voor onze school is dat Natalie Nijst, kleuterleerkracht groep 1-2 A.
- Er wordt jaarlijks geïnventariseerd wie de kanjercertificaten up-to-date heeft.
- Elke groep krijgt een passend kanjertheater.
- Alle oude posters en de zwarte petten worden vervangen door blauwe petten, zodat er een doorgaande lijn in materialen is.
- Twee keer per jaar worden de kanjervragenlijsten afgenomen en dit wordt verwerkt in de groepskaart.

Uitgangspunten

School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school.

De visie en levenshouding van de kanjertraining vormen het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en kinderen zorgen voor een veilige school.

We willen te vertrouwen zijn

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daarom uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de kinderen. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent, zoals je bent is het goed en daarmee ben je te vertrouwen.

Wij, leerkrachten en ouders, zijn samen het gezag van het fatsoen

We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord.

Daarom moeten wij, ouders en onderwijspersoneel, duidelijke leiders zijn voor kinderen: wij vertegenwoordigen het gezag van het fatsoen. We laten ons gedrag daarbij niet bepalen door negatieve gevoelens zoals angst, onmacht en ergernis. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een nette manier zorgvuldig aan te pakken. Daarin werken we samen met elkaar.

We geven het goede voorbeeld

De kinderen voelen zich veiliger als wij het goede voorbeeld geven.

We gaan respectvol met elkaar om.

We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media.

Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

Implementatie en communicatie

Alle leerkrachten zijn kanjer geschoold of volgen na indiensttreding binnen een jaar de kanjertraining. Iedere groep start het schooljaar met de gouden weken. Elke week wordt er minimaal 1x kanjertraining gegeven aan de hand van de kanjermethode, dit staat gefaciliteerd op het rooster. In deze les zit minimaal een vertrouwensoefening verwerkt. Daarnaast zit de uitwerking van de kanjertraining verweven in onze lessen. We passen kanjertraining de gehele tijd toe in ons onderwijs.

Kanjertraining

Kanjertraining is een gedegen lesmethodiek voor burgerschap en het aanleren van sociale vaardigheden. Met kanjertraining is er een duidelijke visie voor kinderen, leerkrachten en ouders, zodat zij zich op een positieve manier weten te handhaven in sociaal stressvolle omstandigheden.²

De petten

Om in gesprek te gaan over gedrag maken we vanuit de kanjertraining gebruik van petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

Smileyposter

Leerlingen

Welk gedrag willen we wel en niet op school? Waar ligt de grens? Op de website van de kanjertraining (Kanjertraining, n.d.) wordt dit uitgelegd d.m.v. de smileyposter, zie afbeelding 1. Wij willen kinderen leren om rekening met elkaar te houden. Let dus op de gevoelens van de mensen om je heen. Check even of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag. Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: "Ik vind het vervelend als je ... doet. Wil je dat anders doen?"

Afb. 1: Smileyposter ³

Leerkrachten, ouders en directie

De smileyposter is ook van toepassing op de volwassenen rondom de leerlingen.

Wat mogen wij (school en ouders) van elkaar verwachten?

- Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein

² [Kanjertraining, voor rust en vertrouwen in de klas - Kanjertraining | Kanjertraining, kanjer, tijger.](#)

³ Kanjertraining. (n.d.). <https://kanVAS.kanjertraining.nl/materiaal/13>

of via sociale media niet slecht spreken over een ander: we gaan met die ander in gesprek.
Kortom: We spreken met respect over en met elkaar.

- We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en de school.
- Soms bedoelt de ander iets goed, maar ervaar je het vervelend. We geven dan rustig onze grens aan, zodat de ander rekening met je kan houden.

Afsprakenposter

Als leidraad voor hoe wij op school met elkaar om willen gaan, gebruiken we de volgende vijf uitgangspunten van de kanjertraining. Op school ziet u deze uitgangspunten op de kanjerafsprakenposters (Kanjertaining, n.d.). De kleuren verwijzen naar de petten.

Afb. 2: Afsprakenposter ⁴

Motor en Benzine: alles wat aandacht krijgt, groeit

Leerlingen

Met de kanjertraining leren we dat alles wat aandacht (benzine) krijgt groeit. Vervelend gedrag (motor) blijft doorgaan en krijgt status als kinderen meelachen en erbij staan. We maken kinderen bewust van de benzine die ze (vaak onbedoeld) geven aan gedrag dat niet prettig of storend is. Zo leren kinderen sociale verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te kiezen om geen benzine te geven. In onveilige klassen bekrachtigen kinderen elkaar in negatief, te stoer gedrag. Pas wanneer kinderen leren om geen benzine meer te geven, als de norm verandert, dan valt er geen winst (status, populariteit) meer te behalen met negatief gedrag.

Leerkracht

De leerkracht probeert in de klas benzine (aandacht) te geven aan positief gedrag. De leerkracht spreekt benzinegevers aan: "Geef maar geen benzine". Hierdoor krijgt negatief gedrag minder aandacht (benzine) van de leerkracht.

Ouders

Wat kunnen ouders thuis doen?

Bevraag uw kind eens of het benzine geeft in de klas. Soms klagen kinderen thuis over vervelend gedrag van een klasgenoot. Het komt geregeld voor dat kinderen onbedoeld zelf benzine blijken te geven aan dit gedrag. Dit kan door erom te lachen, door ernaar te kijken maar ook door te klagen. Dit houdt onbedoeld het gedrag in stand.

Waar geeft u thuis benzine aan? Lacht u om storend gedrag van uw kind, dan zal uw kind hiermee doorgaan. Spreekt u alleen uw kind aan op negatief gedrag, dan zal uw kind daarmee aandacht vragen. Geef daarom veel complimenten en benoem dus gedrag wat u prettig vindt. Dan zal dat gedrag versterkt worden.

⁴ Kanjertraining.(n.d.). <https://kanVAS.kanjertaining.nl/materiaal/13>

Daarnaast altijd, in alle groepen, het hele jaar door:

- de kanjertaal spreken;
- lessen via KanVAS geven;
- groepsvormende activiteiten en energizers;
- vertrouwensoefeningen.

Het pedagogisch handelen van de leerkrachten.

Werken met een methodische aanpak voor sociaal emotionele ontwikkeling op school vraagt veel van de leerkracht. Niet alleen tijdens een enkel uur op school vraagt dat om aanpassing in leerkrachtgedrag, maar de hele dag door.

Als positief gedrag van de opvoeder ziet kanjertraining de volgende zaken:

1. Respect en begrip tonen naar de leerlingen
2. Durft vertrouwen te geven, heeft hoge verwachtingen van de kinderen
3. Durft naar eigen functioneren te kijken
4. Durft controle uit handen te geven
5. Is consequent met duidelijke regels en grenzen
6. Corrigeert opbouwend en geeft tips
7. Bevordert de zelfstandigheid
8. Zorgt voor een rustige en veilige sfeer

Wij geven hier op de volgende wijze vorm aan:

- De leerkrachten tonen belangstelling voor de leerlingen, in hun werk, spel en culturele achtergrond. Leerkrachten luisteren naar de leerlingen en nemen hun meningen serieus zonder er een waardeoordeel over te geven.
- De leerkrachten maken alleen in positieve zin opmerkingen over uiterlijkheden en persoonlijkheid van het kind en proberen dit in gelijke mate over de kinderen in hun groep te verdelen.
- Iedere leerkracht heeft in zijn groep persoonlijke voorkeuren in relatie tot de kinderen, we hebben afgesproken hier een professionele houding in te nemen en geen overbodig onderscheid te maken tussen leerlingen.
- Een leerkracht is naast de professional ook een mens, zodra de leerkracht ongewenst gedrag laat zien en door de kinderen, een collega of zichzelf wordt gecorrigeerd, bespreekt hij dat weer met de kinderen. We stappen hier niet zomaar overheen, dat doen we met de kinderen ook niet.

Ongewenst gedrag

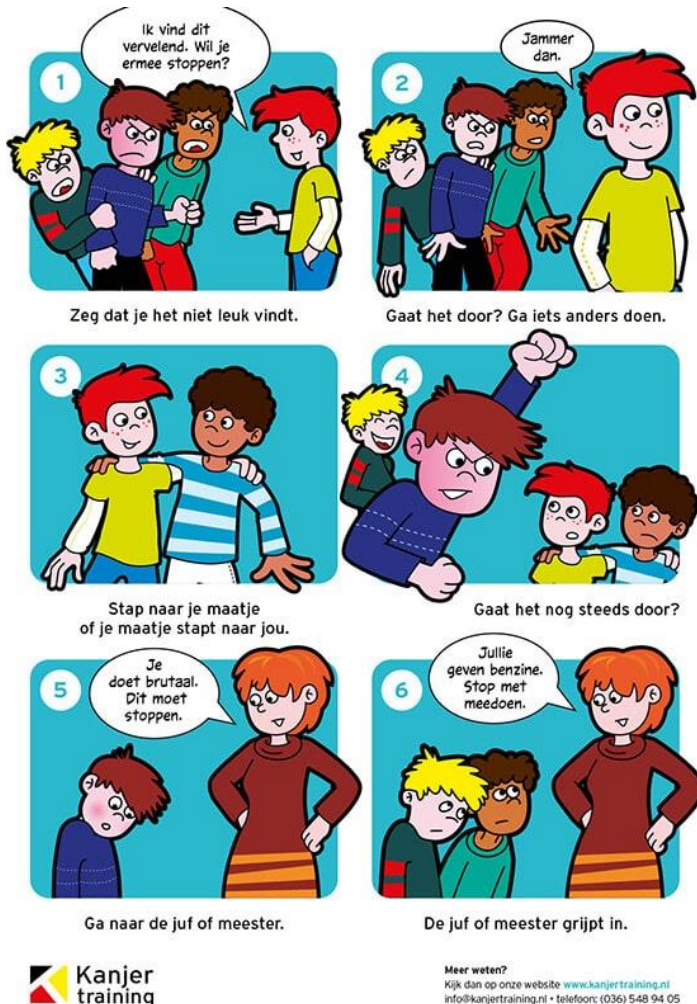
Onder ongewenst gedrag verstaan wij:

- een ander fysiek en of psychisch lastig vallen;
- een ander bedreigen;
- een ander aanvallen;
- een ander negeren;
- grappen met seksueel getinte, vernederende strekking ten aanzien van anderen;
- seksueel getinte, vernederende toespelingen of insinuaties. Hieronder verstaan we ook seksueel getinte opmerkingen over of vragen naar uiterlijk / of gedrag van de ander;
- handtastelijkheden die als vervelend of vernederend kunnen worden ervaren door een ander.

Consequenties ongewenst gedrag.

Ongewenst gedrag wordt op onze school niet getolereerd.

In geval van een ruzie leren we de kinderen hiermee om te gaan volgens de principes van de Kanjertraining (witte pet). Houdt het niet op, dan lopen de kinderen weg. Houdt het nog niet op meld je het bij de leerkracht.

Afb. 3: conflictposter ⁵

In geval van pestgedrag, zien we de pester en de gepeste beiden als kinderen die de mogelijkheid hebben om hun handelingsrepertoire te wijzigen. Beide hebben begeleiding nodig van school en thuis, zoals op afbeelding 3 (Kanjertaining, 2023). Directie en beide ouderparen worden in zo'n geval dan ook direct ingelicht. Op deze wijze kunnen we het handelen naar beide kinderen zowel op school als thuis op elkaar afstemmen.

Ook de groepsdimensie kan dan heel krachtig werken om het pesten te laten stoppen. Kanjerkringen houden met de hele groep zal dan ook altijd behoren tot de acties die genomen worden om het pesten te stoppen.

⁵ Kanjertraining. (2023, August 29). Poster 20 – ConflictPoster - webshop Stichting Kanjertraining. Webshop Stichting Kanjertraining. <https://kanjertraining.shop/winkel/schoolmateriaal/posters/poster-20-conflictposter/>

Leerkrachten en ongewenst gedrag.

De leerkrachten hanteren de kanjerafspraken consequent.

Bij overtreding corrigeren we. Wanneer kinderen ongewenst gedrag laten zien spreken we ze aan en bevragen hun intentie.

Gedrag met of zonder opzet maakt een groot verschil. Zonder opzet in het spel vraagt het kind om begeleiding en sturing. Hoe had je het anders kunnen doen, wat kun je doen om het weer goed te maken. Komt het kind niet tot oplossingen dan geeft de leerkracht tips aan het kind.

Opzettelijk gedrag vraagt om correctie. Corrigeren doen we middels het veiligheidsplan (zie volgende paragraaf).

Uiteraard werken we naar zo min mogelijk corrigeren en zoveel mogelijk voorkomen.

Corrigeren gebeurt altijd met respect voor het kind. Corrigeren doen we van nabij en prijzen op afstand.

Corrigeren gebeurt met de ik boodschap, dit geeft de kinderen de ruimte en de veiligheid om te reageren.

Tijdens de kanjerlessen doen we ook vertrouwens oefeningen. Deze vinden alleen doorgang op het moment dat de sfeer goed is in de groep. Dit vergt een uiterste concentratie en vertrouwen van iedereen. De leerkracht kijkt of de groep er klaar voor is en geeft ze het volledige vertrouwen de oefening uit te voeren.

De vertrouwens oefeningen doen veel met het zelfvertrouwen van de kinderen, anderen vertrouwen mij!

Om het zelfvertrouwen bij de kinderen verder te bevorderen spreken de leerkrachten hun hoge verwachtingen uit naar de kinderen, zeker naar kinderen die dit nodig hebben. De leerkrachten geven positieve feedback naar de kinderen, zonder na te laten duidelijk te zijn, corrigeren mag zeker als een kind zijn best niet doet.

Om de zelfstandigheid te bevorderen laten de leerkrachten duidelijk weten wanneer ze wel of niet beschikbaar zijn voor de kinderen en wordt hen aangeleerd hoe dan hun problemen op te lossen.

Om de groepsband te versterken werken we ook met energizers, dit zijn korte spelletjes waar je even je energie in kwijt kunt en waar als groep met elkaar heel veel plezier beleeft. Dit samen plezier maken als groep versterkt de groepsband en geeft de groep de mogelijkheid om daarna weer met alle concentratie verder te gaan met hun werk.

Groepsproces aan de hand van de kanjertraining:

Alle leerkrachten hanteren dezelfde afspraken zowel binnen als buiten de klassen.

Iedere groep heeft een eigen leerlijn met daarbij doelen die de leerlingen in die jaargroep moet behalen. De leerkracht is op de hoogte van deze leerlijn en doelen en begeleidt leerlingen om deze doelen te behalen.

Gouden weken:

In het begin van het schooljaar wordt er veel aandacht besteed aan de gouden weken, zie verschillende fasen hieronder. Concreet betekent dit voor ons het volgende:

Eerste week:

- Iedere groep maakt/ontwerpt een groepsdeur.
- Iedere groep maakt klasafspraken met de leerlingen, hierin staat omschreven wat we **wel** doen.

- Iedere leerkracht stelt zichzelf voor, kinderen stellen met elkaar vragen op over wat je zou willen weten van de leerkracht.
- Leerlingen stellen zich aan elkaar voor door middel van verschillende in te zetten werkvormen.
- Alle leerkrachten staan deze week om 08.15 uur buiten op het schoolplein en lopen gezamenlijk met de leerlingen om 08.20 uur mee naar binnen. Ouders en leerlingen worden op het schoolplein begroet.
- Iedere leerkracht zet de gouden weken oefeningen vanuit de kanjertraining in in de klas.
- Samenwerkend leren wordt toegepast bij de lessen. In ieder geval bij rekenen, spelling, begrijpend lezen en technisch lezen. Samenwerkend leren is een belangrijk onderdeel bij het bevorderen van de groepsdynamiek.

Tweede week tot en met de vierde week:

- Iedere leerkracht zet de gouden weken oefeningen vanuit de kanjertraining in in de klas.
- Samenwerkend leren wordt toegepast bij de lessen. In ieder geval bij rekenen, spelling, begrijpend lezen en technisch lezen.

De Gouden Weken

Centraal staan de 5 fasen die zich voordoen in de periode waarin een groep gevormd wordt. Hieronder volgt een beschrijving van deze fasen en wat je als docent kunt doen om deze processen actief te begeleiden:

Fase	Kenmerken groep	Begeleiding leerkracht
I: Forming Eerste week	'Kat uit de boom kijk fase' Onderzoeken en inschatten Verwachtingen bepalen	Bied zorg en structuur Maak oogcontact Positioneer jezelf op vriendelijke en stevige wijze Bied bescherming
II: Norming Eerste weken	Bepalen van regels en cultuur Uitzoeken verantwoordelijkheden	Formuleer samen met de groep gedragsregels Stel je open op Maak grenzen duidelijk Bied routes voor gesprek en beslissingen
III: Storming Tot aan de Herfstvakantie	De gezagvoerder wordt bepaald Botsing individuele en groepsbelangen	Bied grenzen en ruimte 'Ruzie is ok' 'Iedere leerling is ok' Bied hulp bij omgang met conflicten
IV: Performing Na de Herfstvakantie	Zelfsturing Hulp zoeken bij elkaar Bepalen van gezamenlijke invloed	Organiseer groepsvormende activiteiten Stel taken en verantwoordelijkheden Houd oog voor de individuen
V: Reforming mei, juni, juli	Zoeken naar afsluiting Bepaling van groepsbetekenis Onzekerheid over toekomst	Sluit gezamenlijk af Bied ruimte voor afscheid Geef aandacht aan perspectief

Het veiligheidsplan

Onze school hanteert een veiligheidsplan waarin interne afspraken zijn vastgelegd over sancties bij ongewenst gedrag. Deze sancties dienen als richtlijnen voor het team. Iedere situatie wordt zorgvuldig geanalyseerd om te bepalen of de consequentie op dat moment passend is.

Communicatie met ouders

Op de ouderavond aan het begin van het jaar worden ouders meegenomen in de kanjertraining. Ze krijgen dan kennis over de kleuren van de petten, de kanjertaal en de verschillende kanjeroefeningen. Elk jaar zijn er twee kijkmomenten op school. Tijdens één kijkmoment is er een kanjerles. De ouders kunnen dan zien in de klas hoe een kanjerles wordt vormgegeven.

Monitoring en verantwoording

Bij kanjertraining hoort een leerlingvolgsysteem, te weten kanVAS. Tweemaal per jaar vullen de leerkrachten van de groepen 1 t/m 8 een leerkrachtvragenlijst in. De leerlingen van groep 5-8 vullen ook zelf een leerling-vragenlijst in. Dit geeft een beeld van het sociaal-emotioneel functioneren van de leerlingen.

Hiermee kunnen de leerkrachten mogelijke handelsadviezen verkrijgen voor de kinderen waar het op sociaal emotioneel gebied allemaal niet zo makkelijk mee verloopt. Vanaf het schooljaar 2012 / 2013 gebruiken we kanVAS als LVS instrument voor groep 1 t/m 8 en voor groep 1 en 2 wordt er ook gebruik gemaakt van digikeuzebord als instrument.

KanVAS wordt ook gebruikt als meetinstrument voor de sociale veiligheid. Wij willen dat alle leerlingen op school zich veilig voelen. Deze resultaten worden gedeeld met de Inspectie van het Onderwijs.

De resultaten van de vragenlijsten worden door de leerkrachten geanalyseerd, maar ook met de kanjercoördinator en intern begeleider gedeeld.

Certificering

Nieuwe leerkrachten zonder kanjertraining certificering, scholen we binnen één jaar na indiensttreding.

Tijdens klassenbezoeken door de directie en IB-er, als ook in de functioneringsgesprekken die volgen op een klassenbezoek zal het pedagogisch handelen van de leerkracht altijd een item ter gesprek zijn.

Verantwoording naar de ouders doen we middels ons rapport. We houden de ouders op de hoogte in onze weekberichten. Daarnaast wordt er jaarlijks 1 kanjerles gegeven, waarbij ouders worden uitgenodigd, zodat ze de les kunnen bijwonen. Dit geeft de ouders een beeld van de lessen die gegeven worden.

Begroting

Voor schooljaar 2024-2025 worden de materialen weer up-to-date gemaakt. De zwarte pet is namelijk in de lessen niet meer zwart, maar wordt nu als blauw aangegeven. Dit betekent dat de volgende materialen vervangen dienen te worden:

- Zwarte kanjerpetten
- Poster met zwarte pet
- Smileyposter
- Opleiding kanjercoördinator.

Evaluatie

Jaarlijks wordt het SEO-beleidsplan in het team besproken en worden er mogelijk aanpassingen gedaan. De kanjercoördinator is verantwoordelijk voor het arrangeren van het beleidsplan op een

teamvergadering. Zo zorgen we er samen voor dat het een levend document is en alle teamleden van de inhoud op de hoogte zijn. Op het voorblad wordt bijgehouden wanneer het document voor het laatst aangepast is.

Literatuur

Kanjertraining. (n.d.). <https://kanVAS.kanjertraining.nl/materiaal/13>

Kanjertraining. (2023, August 29). Poster 20 – ConflictPoster - webshop Stichting Kanjertraining. Webshop Stichting Kanjertraining.

<https://kanjertraining.shop/winkel/schoolmateriaal/posters/poster-20-conflictposter/>

[https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirect)

[geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirec](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirect)
t. (2024).

[https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/veiligheid-op-](https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/veiligheid-op-school)
school. (2024).

Bijlagen

Bijlage I: Gedrag en Meldcode

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals met het signaleren en handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling. En bij psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing.

Hoe werkt de meldcode?

De meldcode is bedoeld voor (vermoedens van) fysiek, psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing. De 5 stappen in de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpen professionals vanaf het moment van signaleren tot aan het besluit over het al dan niet doen van een melding bij Veilig Thuis:

1. In kaart brengen van signalen met behulp van de signalenkaart. De kindcheck is onderdeel van deze stap en is bedoeld voor professionals om kindermishandeling door volwassen cliënten vroegtijdig te herkennen.
2. Overleggen met een collega of indien nodig met Veilig Thuis: het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.
3. In gesprek gaan met de betrokkene(n) om zorgen te bespreken.
4. Afweging maken van de ernst van de situatie. Bij twijfel kan altijd contact worden opgenomen met Veilig Thuis.
5. Een beslissing nemen. Het afwegingskader in de meldcode helpt de professional bij het nemen van een beslissing. Voor veel beroepsgroepen is ook een specifiek afwegingskader beschikbaar die zij kunnen gebruiken (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirect, 2024).

Professionals nemen beslissing

De professionals nemen in stap 5 van de meldcode op basis van 2 vragen een beslissing:

- **Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?**
 - Hulp verlenen is mogelijk als:
 - de professional in staat is om passende hulp te bieden of te organiseren;
 - de betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp;
 - de hulp leidt tot blijvende veiligheid.
- **Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?**
 - Professionals maken een melding bij Veilig Thuis als er sprake is van acute of structurele onveiligheid. Of als hulp verlenen op basis van één van de bovenstaande punten niet mogelijk is (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirect, 2024).

De professional legt alle doorlopen stappen vast in een cliëntdossier, patiëntdossier, leerlingdossier of een ander registratiesysteem. Lees meer over de meldcode en dossiervorming. Of bekijk de video Documenteren in de meldcode.

Kinderen betrokken bij de meldcode

Als professionals kindermishandeling vermoeden, is het van belang om met de kinderen te praten en de meldcode te doorlopen. De Handreiking Participatie van kinderen in de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling helpt hierbij. In de handreiking staan ook tips over hoe organisaties hun meldcode kindvriendelijk kunnen maken.

Beroepsgeheim en de meldcode

Veel professionals hebben een beroepsgeheim en mogen in principe geen informatie over de cliënt aan anderen geven. In sommige situaties geldt een uitzondering, bijvoorbeeld bij (vermoedens van) huiselijk geweld of kindermishandeling. In dat geval is het toegestaan om zonder toestemming van de cliënt te overleggen.

Dat mag alleen als de informatie noodzakelijk is om het huiselijk geweld of de kindermishandeling te stoppen, of een redelijk vermoeden daarvan te onderzoeken. De professional dient hierbij het stappenplan in de meldcode te gebruiken.

Deze uitzondering staat specifiek vermeld in het meldrecht bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Het meldrecht staat in artikel 5.2.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirect, 2024).

Voor wie is het gebruik van de meldcode verplicht?

Het gebruiken van de meldcode is voor sommige beroepsgroepen verplicht. Dit staat in de Wet verplichte meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode geldt voor professionals die werkzaam zijn in de sectoren:

- gezondheidszorg;
- onderwijs;
- kinderopvang;
- maatschappelijke ondersteuning;
- jeugdhulp;
- justitie.

Werkgevers in bovengenoemde sectoren moeten de meldcode vaststellen en implementeren. Het gebruik en de kennis van de meldcode moeten zij bevorderen onder hun werknemers. In de Toolkit meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling staan tips en hulpmiddelen voor professionals (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode?utm_source=meldcode.nl&utm_medium=redirect&utm_campaign=redirect, 2024).

Stappen in de meldcode	De ondersteuningsroute van scholen
<p>Stap 1: Signalen in kaart brengen</p> 	<p>Stap 1: Observeren, signaleren en begeleiden Leerkracht begeleidt en observeert de leerling en signaleert belemmeringen in de ontwikkeling. Past zo nodig aanpak in de klas aan.</p>
<p>Stap 2: Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis</p>	<p>Bespreken met ouders/leerling</p> <p>Stap 2: Collegiale consultatie Leerkracht overlegt met collega's, intern begeleider of directeur; nagaan of zij dezelfde signalen en gedragingen waarnemen of meer informatie hebben. Eventueel in- en/of externe deskundigen raadplegen, zoals jeugdarts, schoolmaatschappelijk werker of Veilig Thuis.</p>
<p>Stap 3: Gesprek met ouders/verzorgers/kind</p>	<p>Bespreken met ouders/leerling</p> <p>Stap 3: Multidisciplinair overleg Professionals van school en jeugdhulp wegen de aard en ernst van signalen en schatten de risico's en ondersteuningsbehoeften in. Op grond van deze inschatting wordt een aanpak vastgesteld. Zo nodig worden aanvragen voor (integrale) arrangementen op school en thuis voorbereid.</p>
<p>Stap 4: Wegen van huiselijk geweld / kindermishandeling (met Afwegingskader);</p> <ol style="list-style-type: none"> Heb ik vermoeden van HGKM? Vermoed ik acute of structurele onveiligheid? 	<p>Bespreken met ouders/leerling</p> <p>Stap 4: Uitvoering acties Uitvoeren van afgesproken acties, zoals nader onderzoek, ondersteuning op school en hulp voor leerling, ouders en leerkracht of melden bij Veilig Thuis.</p>
<p>Stap 5: Beslissen (met Afwegingskader);</p> <ol style="list-style-type: none"> Melden bij Veilig thuis Is hulpverlening (ook) mogelijk? 	<p>Bespreken met ouders/leerling</p> <p>Stap 5: Volgen en evalueren Volgen van ontwikkeling kind en gezin, evalueren van gekozen aanpak en interventies, zo nodig bijstellen. Signaleren van eventuele knelpunten ten behoeve van beleidsadviezen.</p>

Bijlage II: Incidentenformulier

INCIDENTENFORMULIER VELUWSE ONDERWIJSGROEP

Invullen als er een incident heeft plaatsgevonden waarbij (sociale) veiligheid, lichamelijke en/of mentale gezondheid in het geding is

Datum:
Incident/ongeluk:
Plaats van incident/ongeluk (bijv. lokaal, plein, gymzaal)
Gevolg van incident (bijv. schade, letsel, (sociale) onveiligheid) <i>Indien medewerker als gevolg van incident/ongeval wordt opgenomen in ziekenhuis of komt te overlijden als gevolg van incident/ongeval, direct de arbeidsinspectie inschakelen en bestuur VOG hiervan op de hoogte stellen https://www.inspectieszw.nl/melden/arbeidsongeval</i>
Oorzaak van incident (bijv. (mede)leerling, ouder, gladde trap, scheven stoeptegel)
Oplossing:
Naam leerling/medewerker/:
Groep/klas/functie
Andere betrokkenen:
Naam indiener: Email: Telefoonnummer:
Bijzonderheden
Afgehandeld d.d.

Dit formulier indienen bij preventiemedewerker van uw school/vestiging

Bijlage 5 van Schoolveiligheidsplan 2019-2023 Veluwe Onderwijsgroep

Kanjertaal leerkrachtgedrag en Kanjertaal

Hieronder staan verschillende aandachtspunten voor leerkrachtgedrag beschreven.

1. Maak dagelijks contact met alle kinderen en begroet ieder kind met een handdruk

Werk aan een goede relatie met ieder kind

Een kind heeft behoefte aan een goede relatie met jou. Het wil zich gezien en gehoord voelen door de meester/juf.

Let ook op het contact met de onopvallende kinderen

De aandacht gaat vaak uit naar de assertieve, open kinderen. Ook de stille kinderen hebben jouw aandacht nodig.

Individuele aandacht

Een hand geven bij de deur en even persoonlijk aandacht zorgt ervoor dat je ieder kind hebt "gezien". Het kind doet er toe voor jou.

2. Geef complimenten op afstand

Kinderen hebben dagelijks waardering (voeding) nodig

Kinderen groeien in zelfvertrouwen en positief bewustzijn als zij worden aanvaard zoals zij zijn.

Juist agressieve, bazige kinderen zijn vaak erg gevoelig voor complimenten

Maak gebruik van hun altruïsme.

Complimenten verbeteren de sfeer in een groep. Het onderling vertrouwen neemt toe.

Zo voorkom je negatieve beelden over elkaar en verklein je de kans dat een kind wordt genegeerd omdat "juf (of meester) het ook een lastpak vindt."

Beloon het proces in plaats van het eindresultaat

Dus niet: 'Wat een goed cijfer heb je', maar 'Ik kan zien dat jij goed je best heb gedaan'.

3. "Jij bent de moeite waard, maar dit gedrag kan niet!"

Laat merken dat je hoge, positieve verwachtingen hebt van het kind en de groep.

Geef jezelf en de ander iedere dag weer een nieuwe kans.

Vraag je af wat je werkelijke overtuiging en bedoeling is met dit kind

Laat zien dat je oprecht blij bent met het kind. Let op je gedachten over dit kind en je aannames/ intenties.

4. Reageer duidelijk op ongewenst gedrag: Oogcontact, een gebaar, hand op schouder > Corrigeer van dichtbij

Corrigeer, in eerste instantie, van nabij (als dat kan)

Je voorkomt dat het gedrag direct 'groot' en zichtbaar wordt gemaakt voor andere kinderen

Wees alert op 'kleine' dingen die de rust verstoren

Er is vaak al veel gebeurd voordat gedrag echt vervelend wordt. Blokkeer direct de "benzinepompen".

Voorkom dat je boos wordt, geef vriendelijk en duidelijk leiding

Zet een kind niet voor schut, corrigeer de ergste benzinepomp als die weer eens in een deuk ligt: "Goede vrienden juttten elkaar niet op. Als jij een goede vriend bent, dan stop je met je gegiechel." Ga niet schreeuwen of belerend spreken.

Je wijst het gedrag af, niet het kind. Wees daar duidelijk in.

5. De wereld van het fatsoen: Verwacht dat een leerling goed wil doen. Reageer als leerkracht vanuit die verwachting**Gebruik zinnen als:**

"Wil je daar mee stoppen?"

Laat je niet verleiden tot een machtsstrijd met een leerling. Blijf rustig en beheerst reageren.

Blijf rustig, ook als u merkt dat het kind in uw irritatiezone zit.

6. Gebruik de 'ik boodschap': "Ik zie, hoor..... daar heb ik last van, wil je daar mee stoppen"**Je benoemt het gedrag en geeft een duidelijk signaal**

Veel kinderen reageren vaak direct met gewenst gedrag op deze vraag (80%)

Je benoemt hier: wat je ziet/hoort, wat het met je doet, en wat je wilt

Situatie → effect op jou → gewenste situatie

Bedank een kind als het positief reageert:

"Fijn, dank je wel."

Complimenteer dit kind wat later met haar/ zijn positief gedrag

"Wat fijn dat je nu zo rustig werkt, wij kunnen nu ook goed doorwerken"

Wat doe je als een kind niet gewenst reageert of in herhaling valt....?**7. Durf krachtig te spreken = leiderstaal (directief taalgebruik)****Je begint altijd volgens de norm van het fatsoen**

Geef aan wat je verlangt en geef dat rustig aan.

Reageert een kind **niet na herhaald verzoek, gebruik dan "leiderstaal"**

D.w.z. Je spreekt kinderen duidelijk en krachtig aan.

20% van de kinderen heeft immers meer baat bij leiderstaal. Je bent juist liefdevol als je het kind geeft wat het kan begrijpen.

Blijft een kind volharden in dwars gedrag, dan is er iets bijzonders aan de hand.

Zeg dan zoiets als: "Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand."

8. Er is iets met het kind aan de hand

Ga verder met de groep indien het gedrag van het kind dit toelaat.

Zeg: "Ik weet niet wat er metaan de hand is. Laat haar/hem nu maar even."

Kap benzinepompen direct af: "Stoppen met benzine geven!"

Groep aan het werk zetten

Hernieuwde poging tot contact met het kind.

9. Ik schrik van jouw gedrag. Zo ben jij helemaal niet. Dit gedrag kan niet.

Is dit echt wat je wilt? Ik geloof het gewoon niet.

Hiermee refereer je aan het werkelijke verlangen van het kind

Probeer erachter te komen of het kind wil stoppen met het grensoverschrijdend gedrag.

Bij Nee: "Daar ben ik blij om..... Dan ga je nu zitten en zie ik dit gedrag ook niet meer!"

Op een geschikt moment kunt u met deze leerling nabespreken 'wat er nu precies aan de hand was.'

Bij Ja: "Dat meen je niet. Ik wil dit niet geloven van je! Ik kom over vijf minuten terug.

Denk nog eens na of je werkelijk meent wat je nu allemaal zegt."

Kind blijft volharden/doorgaan:

10. "Je mag dit herhalen met je ouders en de directeur erbij. Is dit wat je echt wilt?"

Bij Ja: Leerling moet de klas verlaten.

(Er moet dus een plek zijn waar deze leerling heen gaat=

schoolbeleid/schoolafspraken)

Directie wordt ingelicht en de ouders ook

Ouders worden gebeld voordat de leerling dat heeft kunnen doen.

De ouders/verzorgenden worden uitgenodigd voor een gesprek op school. In dit gesprek wordt besproken wat wel en niet kan op school en hoe nu verder gehandeld gaat/kan worden. Afhankelijk van de houding van de ouders zoekt de school een oplossing die goed is voor de betreffende leerling, de klasgenoten, de leerkracht, de school, de buurt, andere ouders en wie er verder nog mee te maken heeft.

Reageren de ouders wraak-, haat-, of zeurgericht, dan zegt de school welke acties worden ondernomen. De acties die worden ondernomen hebben als doel het leerproces te bevorderen en het fatsoen te handhaven.

Het bestuur

Het bestuur is op de hoogte van dit gesprek.

Het beleid moet op alle niveaus gedragen worden. De leerling kan terug in de klas als ouders en school op een Lijn zitten. De ervaring leert dat in deze extreme gevallen de meeste ouders steun geven aan het schoolbeleid. Laat u niet intimideren als ouders hun kind van school dreigen te halen. U staat pal voor het fatsoen.

11. Betrek de groep bij gewenste gedragsverandering van een kind

"Ik heb erg last van dit gedrag, wie van jullie heeft hier ook last van?"

Doe dit altijd respectvol, vanuit de gedachte: 'we helpen elkaar'.

(Je maakt op die manier "de macht van het fatsoen" zichtbaar.)*

Jij steekt de vinger op en vraagt aan de leerlingen die het met je eens zijn hetzelfde te doen. De witte petten zullen altijd op jouw hand zijn als jij je van meet af aan respectvol hebt gedragen.

Zijn er momenten dat jij je zelfbeheersing verloor, dan keert de groep zich echter tegen je. De groepsleden nemen afstand van jouw gedrag en dat van de dwarsliggende leerling. Gelukkig heb jij je zelfbeheersing niet verloren. Alles gaat daarom goed en kun je het gedrag van de dwarsligger samenvatten met:

"Ik heb hier last van, wij hebben hier last van... Nu is het mooi geweest!"

*Groepsdruk is een discutabel fenomeen. De Kanjertrainer mag hier alleen gebruik van maken als hij/zij dat doet zonder gevoelens van irritatie, wraakzucht, onverschilligheid, angst, onzekerheid. Het doel is inzicht geven enerzijds en anderzijds aan te sluiten op het verlangen goed te willen doen. Het is groepsdruk in positieve zin: **doe elkaar recht**. Kwaadaardige groeperingen daarentegen maken gebruik van groepsdruk in negatieve zin, gericht op onderdrukking, machtshandhaving. Middelen: intimidatie, angst aanjagen. Uiteraard houdt u zich hier verre van. Groepsdruk is alleen in de positieve variant toegestaan.

12. De Kanjerleerkracht durft ouders toe te laten in de klas

De Kanjerleerkracht laat zich niet bepalen door gevoelens van irritatie, onmacht, angst en onverschilligheid.

Ouders hebben bijna altijd het goede voor met hun kind en andere kinderen. Ouders willen graag betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind en willen graag samenwerken. Laat dit het uitgangspunt zijn om ouders uit te nodigen in de les.

N.B. Feedback in de bovenbouw

Nodig ouders uit bij de lessen, zeker als hun kind van klasgenoten wil horen hoe er over haar/hem wordt gedacht. Als ouders weten dat deze oefening voor hun kind op het programma staat dan zullen ze er zeker bij willen zijn.

Kinderen die niet durven Forceer een kind of ouders niet om een oefening te doen waarin kritiek wordt gegeven. Neem een ontspannen houding aan: "Graag of niet". Bijna alle leerlingen doen deze oefening met plezier. Laat u niet bepalen door de angst van een enkele leerling of ouder.

De kans is namelijk groot dat het kind van de enkele ouder die zich hevig verzet grensoverschrijdend stil, brutaal, of schreeuwerig is. Opvallend vaak staat de ouder met het kind dat is te typeren als passief-agressief op de rem. De sociale knelpunten bij deze leerling zijn daarmee onbespreekbaar en daardoor in de visie van de Kanjertraining niet op te lossen zonder medewerking van de ouders. Enkele ouders zullen daarentegen een oplossing willen afdwingen, waarbij de eis is dat het gedrag van andere kinderen **wel**, en dat van hun kind **niet** wordt besproken, ga hierin niet mee.

Borging en implementatie

- Spreek de twee talen
- Laat je twee keer per jaar observeren door een collega of de Kanjercoördinator*
- Vraag ondersteuning als je bepaalde dingen moeilijk vindt
- Bereid de lessen goed voor en lees daarbij de algemene handleiding, de eigen handleiding en de 'handleiding Conflictbeheersing op school'
- Betrek ouders erbij: Reageer niet cynisch, geïrriteerd of angstig op de aanwezigheid van ouders. Je hebt hun kinderen in jouw klas. Als je de ouders afwijst, zal het kind zich nooit geaccepteerd voelen en jou ook niet accepteren.

Aandachtspunten

- Vraag hulp als het niet goed gaat met de groep, intern bij collega's, de kanjercoördinator, intern begeleider. Zo nodig ondersteuning door Stichting Kanjertraining
- Laat gedragsproblemen in de onder- en middenbouw niet sudderen, zodat het uiteindelijk escaleert in de hogere groepen
- Sta als school voor een veilig klimaat voor alle kinderen: Durf het normale te beschermen en treed grens stellend op
- Zie ouders als partner van hun schoolgaande kind: "Wij kunnen dit niet allen. Wij hebben uw hulp nodig." Geef ook bij ouders duidelijk aan wat gewenst en ongewenst gedrag is. Doe dat respectvol en zo mogelijk met een vleugje humor.
- **Schoolbeleid** : Veranker deze aanpak in je schoolbeleid zie 'Sociale veiligheidsprotocol'

Dit doen we wel	Dit doen we niet
wel op school en overal 	niet op school en overal
 ik	 motor
 klas	 klas
	 benzine-pomp
 leraar	 leraar
 ouders	 ouders
	

Kanjertaal voor ouders

1. Maak dagelijks echt contact met je kind

Werk aan een goede relatie met je kind

Een kind heeft behoefte aan een goede relatie met jou. Het wil zich gezien en gehoord voelen door vader en moeder.

Individuele aandacht

Persoonlijk aandacht zorgt ervoor dat je kind zich door jou voelt gezien.

Het kind doet er toe voor papa en mama, het kind is geliefd, er wordt van haar/ hem gehouden. De waan van de dag

In veel gezinnen hebben de ouders het druk met hun werk en het regelen van de dagelijkse dingen. Probeer toch met regelmaat iets met je kind alleen te doen. Een uurtje winkelen, een spelletje spelen, enz. is vaak al genoeg.

2. Laat merken dat je kind waardevol is. Geef geregeld oprechte complimenten of zeg waarderende woorden.

Kinderen hebben dagelijks waardering (voeding) nodig

Kinderen groeien in zelfvertrouwen en positief bewustzijn als zij worden aanvaard zoals zij zijn. Hun 'liefdestank' wordt door de opvoeders gevuld.

Waarderende woorden, een knuffel of een aai over de bol, tijd en aandacht aan je kind besteden, een klein presentje of je kind willen helpen doen wonderen. (uit 'de 5 talen van de liefde van het kind')

Agressieve, bazige kinderen zijn erg gevoelig voor complimenten

Maak gebruik van hun altruïsme.

Complimenten verbeteren de sfeer thuis. Het onderling vertrouwen neemt toe.

Zo voorkom je negatieve beelden over elkaar.

Beloon het proces in plaats van het eindresultaat

Dus niet: 'Wat een goed cijfer heb je', maar 'Ik kan zien dat jij goed je best heb gedaan'.

3. Blijf altijd rustig en respectvol in taalgebruik en houding

Blijf in de wereld van de rust/ respectvol naar jezelf en de ander

Laat je niet leiden door irritatie of angst en onmacht.

Zie je kind als de moeite waard en durf rustig maar duidelijk gedrag te begrenzen

Laat je leiden door mededogen.

Je bent voorspelbaar in je gedrag voor kinderen

Kinderen weten waar ze met jou aan toe zijn, je biedt hen veiligheid en geeft hen vertrouwen.

Kinderen doen opvoeders na, wees je dat bewust.

Als jij rustig en respectvol een conflict aan gaat, dan ziet je kind hoe op een fatsoenlijke manier conflicten zijn op te lossen. Fatsoen is thuis de norm.

Onze lichaamstaal straalt uit wat we denken

Wees je bewust van je opvattingen over je zoon of dochter. Denk niet in problemen, maar in oplossingen. Als een kind dwars doet, dan is er iets bijzonders aan de hand.

4. Reageer duidelijk op ongewenst gedrag; de benzinepomp en de motor. Oogcontact, een gebaar, hand op schouder; corrigeer van dichtbij.

Corrigeer, in eerste instantie, van nabij (als dat kan)

Je voorkomt dat het gedrag direct 'groot' en zichtbaar wordt gemaakt voor andere kinderen in het gezin of voor vriendjes en vriendinnetjes.

Wees alert op 'kleine' dingen die de rust verstoren

Er is vaak al veel gebeurd voordat gedrag echt vervelend wordt.

Blokkeer direct de "benzinepompjes" die je kind mogelijk voeden in het gedrag.

Voorkom dat je boos wordt, geef vriendelijk en duidelijk leiding

Zet een kind niet voor schut.

Ga niet schreeuwen of belerend spreken.

Je wijst het gedrag af, niet het kind. Wees daar duidelijk in.

5. Herinner aan het verlangen dat een kind goed wil doen. Verwacht het goede. Reageer als ouder uit die verwachting

Gebruik zinnen als:

"Wil je daar mee stoppen".....

Laat je niet verleiden tot een machtsstrijd met een je kind. Blijf rustig en beheerst reageren.

Blijf rustig, ook als je merkt dat je kind op je ziel zit.

6. Gebruik de 'ik boodschap'. "Ik zie, ik hoor, ik voel...daar heb ik last van, wil je daar mee stoppen?"

Je benoemt hier het gedrag en geeft een duidelijk signaal

Veel kinderen reageren vaak direct met gewenst gedrag op deze vraag.

Je benoemt hier: wat je ziet/hoort, wat het met je doet, en wat je wilt

Situatie → effect op jou → gewenste situatie

Bedank een kind als het positief reageert

'Fijn, dank je wel'

Complimenteer dit kind wat later met haar/ zijn positief gedrag

"Wat fijn dat je nu zo rustig/lief doet, nu is het gezellig voor ons allemaal"

Wat als een kind niet gewenst reageert of in herhaling valt....?

7. Neem duidelijk de regie en durf krachtig te zeggen "kijk me aan, ga zitten". Durf leiderschapstaal te gebruiken (directief taalgebruik).

Je begint altijd volgens de norm van het fatsoen (wederzijds respect)

Geef aan wat je verlangt en geef dat rustig aan.

Reageert je kind niet na herhaald verzoek, gebruik dan "leiderstaal"

D.w.z. Je spreekt je kind duidelijk en krachtig aan.

Sommige kinderen hebben dat nodig

Je bent liefdevol als je het kind geeft wat het kan begrijpen

Je bent liefdevol als jij de regie houdt en grenzen durft aan te geven

Blijft een kind volharden in dwars gedrag, dan is er iets raars aan de hand.

Zeg dan zo iets als: "Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand."

8. "Ik kom zo bij je terug. Er is iets met je aan de hand".

Ga verder met waar je mee bezig was.

Zeg: 'Ik weet niet wat er metaan de hand is. Laat haar/hem nu maar even.'

→ Kap benzinepompen (broertjes, zusjes, vriendjes of opa's en oma's) direct af: "Stoppen met benzine geven!"

Hernieuwde poging tot contact met het kind:

9. "Ik schrik van jouw gedrag. Zo ben jij helemaal niet. Dit gedrag kan niet. Is dit echt wat je wilt? Ik geloof het gewoon niet".

Hiermee refereer je aan het werkelijke verlangen van je kind

Probeer er achter te komen of je kind wil stoppen met het grensoverschrijdend gedrag.

Bij JA: 'Daar ben ik blij om.....'

'Dan ga je nu zitten en zie ik dit gedrag niet meer!'

Op een geschikt moment, als alles weer rustig is, kun je met je kind bespreken wat er nu precies aan de hand was.

Bij NEE: 'Dat meen je niet. Ik wil dit niet geloven van je!'

Ik kom over vijf minuten terug. Denk nog eens na of je werkelijk meent wat je nu allemaal zegt.'

Je kind blijft volharden/doorgaan:

10. Je past een geschikte sanctie toe. "Is dit echt wat je wilt?"

'Ik schrik hier erg van. Je bent een prachtige meid/ jongen. Ik houd van je en begrijp hier niks van. Jij bent de moeite waard, maar dit gedrag moet echt stoppen.'

Het kind volhardt/gaat door:

Het kind moet naar een strafplek. Een stoel, de trap of haar/zijn slaapkamer. Het 'gedrag' wordt geïsoleerd.

Keuze:

Na enige tijd ga jij naar het kind en geef jij het de keuze:

'Je doet weer gewoon mee, dan... ' (gewenste gedrag benoemen) Of

'Je gaat door met dit gedrag, wat wil je?'

Bij doorgaan:

'Dat vind ik jammer, als jij kiest om weer gewoon te doen mag je bij me komen.' Het kind doet pas weer mee als het zelf kiest voor positief gedrag.

11. Betrek het gezin bij de gewenste gedragsverandering van een kind

Ik heb erg last van dit gedrag, wie van jullie heeft hier ook last van?

Doe dit altijd respectvol, vanuit de gedachte: 'We helpen elkaar'.

(Je maakt op die manier "de macht van het fatsoen" zichtbaar*.)

Je vraagt aan de anderen of zij dit ook vervelend gedrag vinden en er last van hebben. Meestal zullen de anderen uit het gezin op jouw hand zijn als jij je van meet af aan respectvol hebt gedragen. Zijn er momenten dat jij je zelfbeheersing verloor, dan keren de anderen zich soms ook tegen jou.

Gelukkig heb jij je zelfbeheersing niet verloren. Alles gaat daarom goed en nu kun je het gedrag van de dwarsligger samenvatten met:

'Ik heb hier last van, wij hebben hier last van... Nu is het mooi geweest!'

*Groepsdruk is een discutabel fenomeen. De Kanjerouder mag hier alleen gebruik van maken als hij/zij dat doet zonder gevoelens van irritatie, wraakzucht, onverschilligheid, angst, onzekerheid. Het doel is inzicht geven enerzijds en anderzijds aan te sluiten op het verlangen goed te willen doen. Het is groepsdruk in positieve zin: doe elkaar recht. Kwaadaardige groeperingen daarentegen maken gebruik van groepsdruk in negatieve zin, gericht op onderdrukking, machts handhaving. Middelen: intimidatie, angst aanjagen. Uiteraard houdt u zich daar verre van. Groepsdruk is alleen in de positieve variant toegestaan.

12. "Jij bent de moeite waard, maar dit gedrag kan niet!"

Je wijst het gedrag af en nooit het kind.

Laat merken dat je hoge, positieve verwachtingen hebt van het kind.

Geef jezelf en de ander iedere dag weer een nieuwe kans

Vraag je af wat je werkelijke overtuiging en bedoeling is met jouw kind.

Laat zien dat je oprecht blij bent met het kind

Let op je gedachten over dit kind en je aannames/ intenties

13. De Kanjerouder begrijpt dat bijna alle leerkrachten in positieve zin met hen willen samenwerken als het gaat over het welbevinden van hun kind. De Kanjerouder durft met school in gesprek te gaan.

De Kanjerouder laat zich niet bepalen door gevoelens van irritatie, onmacht, angst en onverschilligheid.

Ouders en leerkrachten hebben bijna altijd het goede voor met hun kind, met de andere kinderen en met de andere ouders.

N.B. Feedbacklessen in de bovenbouw vanaf groep 6

Vraag de school of je bij de les mag zijn, waar jouw kind van klasgenoten krijgt te horen hoe zij over haar/hem denken. Neem daarbij altijd de regels van fatsoen en respect

in acht en praat met respect over andere kinderen en andere opvoeders. Spreek positief.

Kinderen die niet durven

Een kind neemt altijd vrijwillig deel aan deze oefening. Het kind moet zelf rustig naar anderen kunnen en durven luisteren.

Neem als ouder een liefdevolle ontspannen houding aan als uw kind niet durft. Bij de Kanjertraining staat veiligheid en geborgenheid voor het kind voorop. Bijna alle kinderen doen deze oefening overigens met veel plezier.

Stoornis in het autistisch spectrum

Als ouder met het kind meegaan naar school en erbij zijn als het feedback krijgt of vraag of de leerkracht een foto kan maken van de uitslag.

Thuis kun je nog eens bespreken wat er op school gebeurde.

14. Aandachtspunten**1. Bespreek regelmatig met je partner hoe het gaat.**

Durf elkaar ook op een liefdevolle manier op valkuilen te wijzen.

2. Trek naar de kinderen toe een lijn, dat geeft duidelijkheid en rust.**3. Vraag hulp als het niet goed gaat met je kind en jij niet meer weet wat je moet doen.**

Dit kan bij vrienden, familie, op school, enz.

(Zo nodig ondersteuning door Stichting Kanjertraining dmv ouder-kind trainingen.)

4. Laat gedragsproblemen niet sudderen

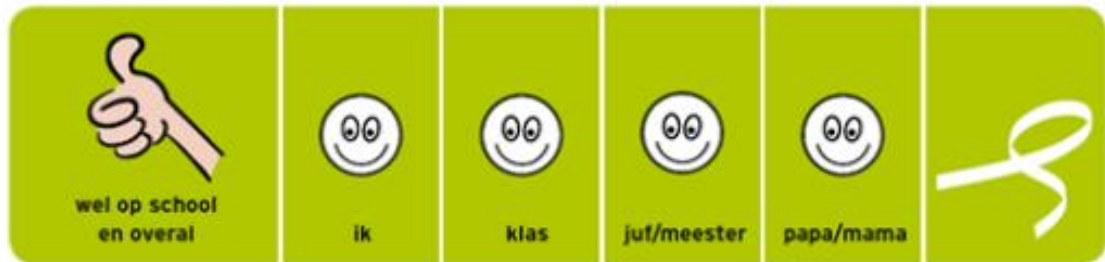
De kans bestaat dat dit uiteindelijk escaleert als het kind ouder wordt. Vraag op tijd hulp.

5. Sta thuis voor een veilig klimaat voor de kinderen

Durf het normale te beschermen en treedt grensstellend op

6. Zie school als partner van je schoolgaande kind.

Dit doen we wel:

Dit doen we niet:

Bijlage V: Antipestprotocol- schorsing en verwijdering

Het probleem dat pesten heet:

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere groepen komt het voor.

Pesten en hoe gaan we ermee om:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), medewerkers en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders). Er dient wel een duidelijk onderscheid gemaakt te worden tussen een grap, plagen en pesten. De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Als pesten optreedt, moeten medewerkers (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Ook via methodieken, lessen en oefeningen uit de Kanjertraining wordt op de Sebastiaan, preventief, aandacht besteed aan het onderwerp “hoe ga je met elkaar om”.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak en een duidelijk antipestprotocol. De leerkracht wordt als eerste op de hoogte gesteld van mogelijk pestgedrag. Daarnaast zijn er binnen de school verschillende rollen die het beleid rondom pesten volgen:

- **Leerkracht:** De leerkracht is altijd het eerste aanspreekpunt bij ongewenst gedrag. De leerkracht neemt contact op met ouders of ouders kunnen contact opnemen met de leerkracht.
- **Intern begeleider:** De intern begeleider informeert en ondersteunt de leerkracht bij de groepsdynamiek in de klas. De intern begeleider heeft hierin een adviserende rol en kan de leerkracht tips geven over hoe om te gaan met bepaald gedrag. De intern begeleider kan een ondersteunende rol aannemen in de gesprekken met ouders.
- **Directeur:** Bij fors grensoverschrijdend gedrag of herhaaldelijk ongewenst gedrag wordt de directeur betrokken bij de gesprekken. De directeur kan zowel de leerkracht als de ouders ondersteunen en begeleiden bij het vinden van oplossingen en het nemen van vervolgstappen. De directeur kan uiteindelijk bepalen wanneer het protocol schorsing en verwijdering ingezet gaat worden.
- **Brugfunctionaris:** De brugfunctionaris kan meedenken met ouders. Zij kan zorgen voor een goede communicatie en samenwerking tussen school, ouders en leerlingen. De brugfunctionaris kan ouders ondersteunen bij vraagstukken die niet direct met onderwijs te maken hebben. De brugfunctionaris kan ouders doorverwijzen en zorgen dat ouders/de leerling de juiste ondersteuning krijgt.
- **Kanjercoördinator:** De kanjercoördinator is verantwoordelijk voor de implementatie en coördinatie van de Kanjertraining. Daarnaast beantwoordt de kanjercoördinator de vragen van de leerkrachten en ondersteunt bij het invullen en analyseren van KanVAS. De kanjercoördinator zorgt ervoor dat er in de klassen de benodigde materialen zijn om de Kanjertraining goed vorm te geven. Mocht de kanjercoördinator merken dat de school of een bepaalde groep meer nodig heeft, dan wordt hierover het gesprek gevoerd. Tevens is de kanjercoördinator bekend bij de leerlingen. Leerlingen dienen eerst met problemen naar hun leerkracht te gaan; mochten ze hier niet uitkomen, dan kunnen ze ook naar de kanjercoördinator gaan. Voor schooljaar 2024-2025 is de kanjercoördinator bij de Sebastiaan Natalie Nijst, kleuterleerkracht 1-2A.

- **Vertrouwenspersoon:** Ook is er een vertrouwenspersoon op school aanwezig. De vertrouwenspersoon bij de Sebastiaan is Karin Haarman, intern begeleider. De vertrouwenspersoon kan een luisterend oor bieden en kan ouders informeren en adviseren over mogelijke vervolgstappen en ondersteunen bij het nemen van deze stappen.

Signalen van pesterijen kunnen onder andere zijn:

- altijd een bijnaam gebruiken, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- briefjes doorgeven;
- beledigen en belachelijk maken;
- opmerkingen maken over kleding, fysiek voorkomen of haardracht;
- buitensluiten en/of isoleren;
- buiten school opwachten;
- slaan en/of schoppen;
- op weg naar huis achterna rijden;
- naar het huis van het gepeste gaan;
- bezittingen afpakken;
- schelden of schreeuwen tegen het gepeste;

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Medewerkers en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Suggesties voor hoe scholen ermee om kunnen gaan:

Op school brengen we regelmatig een onderwerp in de klas aan de orde op het gebied van sociale omgang via de Kanjertraining. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Andere werkvormen zijn ook denkbaar zoals; spreekbeurten, rollenspelen, gastlessen, Kanjer-interventies, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken. Agressief gedrag van medewerkers, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Medewerkers horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het maken van duidelijke afspraken met kinderen, medewerkers en ouders over hoe er met elkaar wordt omgegaan. Het afspreken van regels gebeurt voor, door en met de leerlingen. Het anti-pestprotocol kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Stappen die je af kunt spreken:

Regel 1

Kinderen worden gestimuleerd het aan te geven als iemand iets doet wat zij niet prettig vinden. Mocht dit onvoldoende effect hebben, kunnen ze altijd de hulp inschakelen van een volwassene. De leerkracht geeft de leerling tips hoe de situatie zelf op te lossen of ondersteunt de leerling hierin.

Regel 2

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de juf of meester aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken voor haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen.

Bij problemen van pesten zullen de directeur en de medewerkers hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met ouders.

De inbreng van ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school;

- regels voor leerlingen die gelden in alle groepen op school en daarbuiten;
- doe niets bij een ander, wat je zelf ook niet prettig zou vinden;
- kom niet aan een ander als de ander dat niet wil;
- we noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden of bijnamen of “grappige” namen;
- als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf;
- Aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt;
- vertel de meester of de juf wanneer je zelf of een ander wordt gepest;
- blijft de pester doorgaan? Dan aan de meester of juf vertellen;
- word je gepest, praat er thuis dan ook over, je moet het niet geheim houden. Als je het vertelt kan er een oplossing gezocht worden;
- uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed;
- niet aan spullen van een ander zitten;
- luister naar elkaar;
- iemand niet op het uiterlijk beoordelen;
- nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school;
- opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan;
- probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten;

Aanvulling:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zogenoemde groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Dit anti-pestprotocol heeft tot doel:

“Alle kinderen voelen zich in hun basisschoolperiode veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Medewerkers en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit antipestprotocol.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Signalering:

Wanneer een medewerker merkt dat een leerling wordt gepest, vermoedt dat er sprake is van onderhuids pesten, of meldingen ontvangt van de gepeste leerling of medeleerlingen, dient hij of zij actie te ondernemen. In dergelijke gevallen kan de medewerker een algemeen probleem ter sprake brengen om zo het specifieke probleem in de klas aan te pakken.

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uitkomen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, heeft deze het recht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De medewerker brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (aanvullende) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de medewerker duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). De medewerker biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Er volgt registratie in het onderwijsadministratiesysteem Parnassys van de hiervoor genoemde stappen (notitie: signalen/zorgen/maatregelen). Als vervolgens stap 1 t/m 4 geen positief resultaat opleveren voor de gepeste kunnen er maatregelen genomen worden. Welke maatregelen is afhankelijk van de intensiteit van het pestgedrag, hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en of de pester verbetering vertoont in zijn/ haar gedrag.

Voorbeelden van maatregelen:

De Sebastiaan heeft interne maatregelen beschreven bij ongewenst gedrag. Deze sancties dienen als richtlijnen voor het team. Iedere situatie wordt zorgvuldig geanalyseerd om te bepalen of de consequentie op dat moment passend is.

Hoe te handelen bij uitzonderlijk gedrag:

In dit geval spreken we over 'extreem probleemgedrag'. Hieronder wordt verstaan: het verbaal of lichamelijk agressief gedrag of het verbaal of lichamelijk agressief benaderen van medeleerling(en), leerkracht(en/ of andere volwassene(n), tijdens of na schooltijd, waardoor

- de veiligheid van genoemden in gevaar komt óf
- het werken voor de groepsleerkracht onmogelijk wordt gemaakt óf
- het groepsklimaat ernstig te lijden heeft óf
- het werk- en leerproces binnen de groep ernstig verstoord wordt.

Bij uitzonderlijk gedrag zijn er vier fasen die door de school doorlopen worden:

Fase 1:

Er is sprake van eenmalig 'onhandig/ ongewenst gedrag. Er volgt een gesprek met de eigen leerkracht. Consequenties worden besproken. Ouders worden op de hoogte gesteld. Er wordt een notitie geplaatst in Parnassys.

Fase 2:

Er is sprake van opvallend gedrag waar het kind al meer dan één keer op is aangesproken. Of er is sprake van gedrag waarvoor een waarschuwing niet afdoende is. Er wordt een consequentie ingezet door de eigen leerkracht. Er wordt een gesprek gevoerd met leerling en ouders. Er wordt een notitie gemaakt in Parnassys. In deze fase kan de intern begeleider/ brugfunctionaris ondersteunend zijn in het gesprek.

Fase 3:

Er is sprake van een patroon. Of er is sprake van gedrag waardoor een leerling direct uit de groep moet worden geplaatst. De leerling wordt in een andere groep geplaatst op het moment dat dit mogelijk is. Anders wordt de leerling bij de directeur/ intern begeleider geplaatst. Er vindt een gesprek plaats met ouders en de leerkracht. Intern begeleider/ brugfunctionaris kan hierin ondersteunend zijn. Consequenties worden besproken. Directie en intern begeleider worden op de hoogte gesteld door de leerkracht. Er wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Fase 4 time-out:

Het gedrag van de leerling verbetert niet, oplossingen helpen niet. Of er is sprake van extreem probleemgedrag. School gaat over op het geven van een time-out.

Ouders halen direct de leerling op van school. Ouders worden z.s.m. op de hoogte gesteld. Leerling wordt buiten de groep geplaatst om verdere escalaties te voorkomen. De betreffende ouders worden door de schoolleiding uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar oplossingsmogelijkheden, waarbij de mogelijkheden en onmogelijkheden van de opvang van de leerling op school aan de orde komen. Er wordt een verslag gemaakt van de time-out regeling en het gesprek met de ouders. Dit verslag wordt door de ouders voor “gezien” getekend en genoteerd in Parnassys. Indien de uitkomst van het gesprek en de eventuele gemaakte afspraken afdoende zijn, kan de terugkeer richting de klas geregeld worden. Een time-out heeft een beperkte duur. Indien ouders niet beschikbaar zijn voor een gesprek of de uitkomsten van het gesprek geen oplossingen bieden, dan zal de school normaliter overgaan tot een schorsing van de leerling.

Fase 5 schorsing:

Er vindt een herhaling plaats van fase 4 of het incident is van zodanige aard dat een schorsing gerechtvaardigd is. De procedure is gelijk aan fase 4. Met een verschil dat het om een langere periode kan gaan en dit een formele maatregel is waarvan ouders zowel mondeling als schriftelijk op de hoogte worden gesteld. Een kopie van deze brief wordt verzonden aan: het bevoegd gezag, de ambtenaar leerplichtzaken, de inspectie van onderwijs.

Voor de leerling terugkeert in de groep vindt er een gesprek plaats tussen ouders en de schoolleiding. Er worden indien nodig afspraken gemaakt over de in te halen schooltijd, ook al is er schoolwerk gemaakt.

Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag (binnen 7 dagen) en het bevoegd gezag beslist uiteindelijk binnen 14 dagen over het beroep. Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd, echter de voortgang van het onderwijsproces dient te worden gewaarborgd. Dit houdt in dat de leerling het werk van de betreffende schorsingsdag(en) thuis maakt en toestemming krijgt om bijv. de Eindtoets op school te maken.

Fase 6 verwijdering:

In de volgende gevallen kan worden overgegaan tot de verwijderingsprocedure.

- Bij het herhaald moeten toepassen van de schorsingsprocedure voor eenzelfde leerling binnen één jaar.
- Als er geen enkele vorm van communicatie met de betreffende ouders meer mogelijk is.

- Ouders het advies van het MDO tot plaatsing op een andere basis- of s.o. school niet opvolgen en omschreven extreem probleemgedrag zich blijft voordoen.

Uitgangspunten procedure:

Indien er sprake is van voornemen tot verwijderen geldt het volgende:

- Verwijdering van de leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat deze beslissing wordt genomen, hoort het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en dat door de ouders voor “gezien” getekend wordt.
- Dit verslag wordt ter kennisgeving gestuurd aan de ambtenaar leerplichtzaken en de inspectie van onderwijs.
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid om een bezwaarschrift in te dienen (binnen 6 weken).

Begeleiding

Begeleiding van de gepeste leerling:

- medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- sterke kanten van de leerling benoemen en benadrukken;
- belonen als de leerling zich anders/beter opstelt;
- praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- het gepeste kind niet overbeschermen (door ouders), bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- raten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste;
- oprechte excuses aan laten bieden;
- in laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest en belonen als kind zich aan de regels houdt;
- kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren;
- contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?; *
- zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- inschakelen van deskundige hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- een problematische thuissituatie;
- voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt;
- problemen in of met de sociale interactie, inleving en afstemmen op anderen.

Adviezen aan de ouders:

Ouders van gepeste kinderen:

- houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- pesten op school kunt u het beste direct met de medewerker bespreken;

- door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen;
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of deelname aan clubactiviteiten;
- steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- neem het probleem omtrent uw kind serieus;
- raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- besteed extra aandacht aan uw kind;
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- geef zelf het goede voorbeeld;
- leer uw kind voor anderen op te komen;
- leer uw kind voor zichzelf op te komen.